

- Spis treści -

WPROWADZENIE.....	2
 ROZDZIAŁ I	
Analiza bezrobocia wg zawodów oraz grup zawodowych w Powiecie Śremskim. Stan w końcu w 2005 roku.....	4
Analiza napływu bezrobotnych wg zawodów oraz grup zawodowych w Powiecie Śremskim w 2005 roku.....	8
Analiza ofert pracy wg zawodów oraz grup zawodowych w Powiecie Śremskim w 2005 roku	10
Analiza zawodów nadwyżkowych i deficytowych w Powiecie Śremskim w 2005 roku.....	13
Analiza rankingu zawodów nadwyżkowych i deficytowych w Powiecie Śremskim w 2005 roku.....	19
Analiza rankingu zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w Powiecie Śremskim w 2005 roku.....	21
Analiza bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w Powiecie Śremskim w 2005 roku.....	22
Analiza rankingu zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w Powiecie Śremskim w 2005 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty.....	23
 ROZDZIAŁ II	
Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o badania sondażowe przeprowadzone wśród szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego w 2005 roku.....	26
WNIOSKI.....	33

- WPROWADZENIE -

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99 poz. 1001 z późn. zm.) Powiatowy Urząd Pracy w Śremie opracował analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2005 roku w Powiecie Śremskim. Celem analizy materiału statystycznego przeprowadzonego w niniejszym opracowaniu jest zidentyfikowanie zawodów, na które istnieje popyt oraz tych, które występują na lokalnym rynku pracy nadwyżkowo. Pozwoli to na określenie i zaprojektowanie działań, które wpłyną w przyszłości na zmniejszenie zjawiska bezrobocia w powiecie. Uzyskane informacje pomogą dostosować ofertę szkoleń dla osób bezrobotnych do zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawców. Ponadto, uzyskana wiedza pozwoli na dostosowanie struktury kształcenia młodzieży w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie powiatu.

Monitoringiem objęte zostały oferty pracy zgłoszone w poszczególnych zawodach oraz liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych, z uwzględnieniem grup zawodowych, do których należą.

Opracowanie przygotowane zostało w oparciu o dane statystyczne dotyczące struktury bezrobocia wg zawodów i grup zawodów oraz tablic statystycznych zawierających informację na temat zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie.

Niniejszy raport składa się z dwóch rozdziałów:

- ROZDZIAŁ I – część diagnostyczna, obejmująca analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2005 rok, opracowana w oparciu o dane statystyczne MGIP – 01 (załączniki 2 i 3), które na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2004 roku są elementem systemu statystyczno-sprawozdawczego z rynku pracy za rok 2005,

- ROZDZIAŁ II – część prognostyczna, obejmująca analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowana w oparciu o badania sondażowe przeprowadzone w szkołach ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego w 2005 roku.

Źródło informacji do opracowania „monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” stanowiły sprawozdania MGIP – 01 (załącznik 2 i 3); klasyfikacja zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania, którą określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 roku (Dz. U. Nr 265, poz. 2644); Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 roku w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 33, poz. 289); wyniki oparte na badaniach sondażowych w szkołach ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego w zakresie przewidywanej liczby absolwentów według zawodów w danym roku szkolnym.

W celu prawidłowego zrozumienia zagadnień związanych z „monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych” należy przedstawić podstawowe definicje tej tematyki.

Przez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

ROZDZIAŁ I

- Analiza bezrobocia wg zawodów oraz grup zawodowych w Powiecie Śremskim. Stan w końcu 2005 roku. -

W końcu analizowanego okresu w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy zarejestrowanych było 3052 osoby, w tym 1836 kobiet i 224 absolwentów. Najbardziej liczne grupy bezrobotnych ze względu na zawód stanowili kolejno sprzedawcy – 509 osób (16,68% ogółu zarejestrowanych), pracownicy biurowi - 243 osoby (7,96% ogółu zarejestrowanych), robotnicy placowi - 226 osób (7,40% ogółu zarejestrowanych), sprzątaczkі - 133 osoby (4,36% ogółu zarejestrowanych) oraz kucharze - 92 osoby (3,01% ogółu zarejestrowanych). Biorąc pod uwagę ogólną liczbę osób bezrobotnych w poszczególnych zawodach wymienione grupy bezrobotnych miały największy wpływ na poziom zjawiska bezrobocia w końcu 2005 roku. Pomimo występowania w okresie sprawozdawczym ofert pracy w wymienionych powyżej zawodach, ich ilość była zdecydowanie mniejsza niż liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg zawodów (grupy o największej liczebności).

Nazwa zawodu	Liczba osób bezrobotnych
Sprzedawca	509
Pracownik biurowy (Zawód szkolny: Technik prac biurowych)	243
Robotnik placowy	226
Sprzątaczką	133
Kucharz	92

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

W analizowanym okresie najliczniej reprezentowaną wśród osób bezrobotnych grupę zawodów stanowiły sprzedawcy i demonstratorzy – 17,13% ogółu zarejestrowanych. Drugą grupą pod względem liczebności byli

pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach - 15,98%. W dalszej kolejności uplasowały się grupy: pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz pracownicy obsługi biurowej. Osoby bezrobotne należące do tych grup zawodów stanowiły w omawianym okresie odpowiednio 10,95% i 10,26% ogółu osób zarejestrowanych. Natomiast najmniej licznymi grupami były: przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze, kierownicy dużych i średnich organizacji, nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy oraz siły zbrojne. Stosunkowo niską liczebnością charakteryzowała się również grupa specjalistów, która stanowiła 3,16% ogółu zarejestrowanych.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych (grupy o największej liczebności).

Grupa zawodów	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych
Sprzedawcy i demonstratorzy	17,13%
Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	15,98%
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	10,95%
Pracownicy obsługi biurowej	10,26%

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

W ramach powyższych grup zawodów najliczniej reprezentowane były następujące elementarne grupy zawodów:

- sprzedawcy i demonstratorzy (17,13% ogółu zarejestrowanych),
- pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani (7,99% ogółu zarejestrowanych),
- zmiatacze i pokrewni (7,43% ogółu zarejestrowanych),
- pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne (5,85% ogółu zarejestrowanych),

- krawcy, kapelusznicy i pokrewni (3,32% ogółu zarejestrowanych),
- szwaczki, hafciarki i pokrewni (2,11% ogółu zarejestrowanych),
- stolarze i pokrewni (2,07% ogółu zarejestrowanych),
- piekarze, cukiernicy i pokrewni (1,68% ogółu zarejestrowanych).

Analizując grupę bezrobotnych absolwentów, zauważamy, że w badanym okresie najliczniejsze grupy stanowili absolwenci w zawodach: pracownik biurowy – 42 osoby, sprzedawca – 26 osób, następnie stolarz – 8 osób, asystent ekonomiczny – 7 osób, pracownik administracyjny – 7 osób, fryzjer – 7 osób, ślusarz – 7 osób oraz pozostali mechanicy pojazdów samochodowych – 7 osób.

Tabela 3. Struktura bezrobotnych absolwentów wg zawodów (grupy o największej liczebności).

Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych absolwentów
Pracownik biurowy (Zawód szkolny: Technik prac biurowych)	42
Sprzedawca	26
Stolarz	8
Asystent ekonomiczny (Zawód szkolny: Technik ekonomista)	7
Pracownik administracyjny (Zawód szkolny: Technik administracji)	7
Fryzjer	7
Ślusarz	7
Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	7

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

Najliczniej reprezentowaną grupę zawodów w zbiorowości bezrobotnych absolwentów stanowili pracownicy obsługi biurowej, aż 21,43%. Następne

grupy pod względem liczebności tworzyli pracownicy pozostałych specjalności (12,95%), sprzedawcy i demonstratorzy (11,61%) oraz pracownicy usług osobistych i ochrony (11,16%).

Tabela 4. Struktura bezrobotnych absolwentów wg grup zawodowych (grupy o największej liczebności).

Grupa zawodów	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych absolwentów
Pracownicy obsługi biurowej	21,43%
Pracownicy pozostałych specjalności	12,95%
Sprzedawcy i demonstratorzy	11,61%
Pracownicy usług osobistych i ochrony	11,16%

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

W ramach powyższych grup zawodów, wśród bezrobotnych absolwentów najliczniej reprezentowane były następujące elementarne grupy zawodów:

- pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani (18,75% ogółu zarejestrowanych absolwentów),
- sprzedawcy i demonstratorzy (11,61% ogółu zarejestrowanych absolwentów),
- kucharze (4,02% ogółu zarejestrowanych absolwentów),
- fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni (3,57% ogółu zarejestrowanych absolwentów),
- pracownicy ds. finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani (3,13% ogółu zarejestrowanych absolwentów),
- pracownicy administracji, sekretarze i pokrewni (3,13% ogółu zarejestrowanych absolwentów),
- agenci ds. sprzedaży (handlowcy) (2,68% ogółu zarejestrowanych absolwentów).

- Analiza napływu bezrobotnych wg zawodów oraz grup zawodowych w Powiecie Śremskim w 2005 roku -

W analizowanym roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Śrebie zgłosiło się ogółem 4405 osób, z czego największy ich udział zanotowano w poniżej wymienionych zawodach:

Tabela 5. Napływu bezrobotnych wg zawodów w Powiecie Śremskim w 2005 roku

Nazwa zawodu	Liczba osób bezrobotnych
Pracownik biurowy (Zawód szkolny: Technik prac biurowych)	601
Sprzedawcy	550
Robotnik placowy	170
Magazynier	126
Kierowca samochodu osobowego	125
Ślusarz	117
Kucharz	103
Kierowca samochodu ciężarowego	90
Murarz	85

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

W analizowanym okresie czasu najliczniej reprezentowaną wśród osób bezrobotnych grupę zawodów stanowili pracownicy obsługi biurowej – 17,37 % ogółu zarejestrowanych. Drugą grupą pod względem liczebności byli sprzedawcy i demonstratorzy – 12,71%. W dalszej kolejności uplasowały się grupy: pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, pracownicy pozostałych specjalności, robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń, górnicy i robotnicy budowlani, pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach. Osoby bezrobotne należące do tych grup stanowiły odpowiednio: 9,17%; 8,33%; 7,83%; 7,49%; 7,33%.

Tabela 6. Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych w Powiecie Śremskim w 2005 roku

Grupa zawodów	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych
Pracownicy obsługi biurowej	17,37%
Sprzedawcy i demonstratorzy	12,71%
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	9,17%
Pracownicy pozostałych specjalności	8,33%
Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	7,83%
Górnicy i robotnicy budowlani	7,49%
Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	7,33%

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

W ramach powyższych grup najliczniej reprezentowane były następujące elementarne grupy zawodów :

- pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani (13,74% ogółu zarejestrowanych),
- sprzedawcy i demonstratorzy (12,67% ogółu zarejestrowanych),
- zamiatacze i pokrewni (3,86% ogółu zarejestrowanych),
- ślusarze i pokrewni (2,70% ogółu zarejestrowanych),
- murarze i pokrewni (2,38% ogółu zarejestrowanych),
- stolarze i pokrewni (2,32% ogółu zarejestrowanych),
- agenci do spraw sprzedaży (handlowcy) (2,29% ogółu zarejestrowanych),
- pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne (2,09% ogółu zarejestrowanych).

- Analiza ofert pracy wg zawodów oraz grup zawodowych w Powiecie Śremskim w 2005 roku -

W analizowanym roku w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy pozostawało 1612 ofert pracy, natomiast w końcu grudnia 2005 roku Urząd dysponował 2 ofertami pracy.

Największa liczba ofert pracy w 2005 roku skierowana była do osób w zawodach:

- pracownik administracyjny (Zawód szkolny: Technik administracji) (231 ofert),
- sprzedawca (171 ofert),
- pracownik biurowy (Zawód szkolny: Technik prac biurowych) (102 oferty),
- robotnik gospodarczy (85 ofert),
- monter podzespołów i zespołów elektronicznych (65 ofert),
- robotnik drogowy (49 ofert),
- pozostali formierze odlewniczy i pokrewni (46 ofert),
- szwaczka (37 ofert),
- ślusarz (36 ofert),
- stolarz (33 oferty),
- kucharz (33 oferty),
- magazynier (29 ofert),
- wychowawca w placówkach oświatowych wychowawczych i opiekuńczych (25 ofert),
- księgowy (samodzielny) (23 oferty),
- opiekunka domowa (20 ofert),
- pakowacz (18 ofert),
- sprzątaczką (6 ofert).

Analizując oferty pracy w 2005 roku wg grup zawodów można zaobserwować, iż największa liczba ofert skierowana była do grupy pracowników pozostałych specjalności – 20,16% ogółu zgłoszonych ofert. Na kolejnych miejscach pod względem ilości złożonych ofert uplasowały się grupy: sprzedawcy i demonstratorzy – 10,61%, pracownicy obsługi biurowej – 9,24%, robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – 8,75%, pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 8,69% oraz pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach – 8,56% ogółu zgłoszonych ofert.

Tabela 7. Struktura ofert pracy wg grup zawodowych (grupy o największej liczebności).

Grupa zawodów	Udział w ogólnej liczbie zgłoszonych ofert
Pracownicy pozostałych specjalności	20,16%
Sprzedawcy i demonstratorzy	10,61%
Pracownicy obsługi biurowej	9,24%
Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	8,75%
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	8,69%
Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	8,56%

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

W ramach powyższych grup zawodów, wśród zgłoszonych w analizowanym okresie ofert pracy najliczniej reprezentowane były oferty z następujących elementarnych grup zawodów:

- pracownicy administracji, sekretarze i pokrewni (16,50% ogółu zgłoszonych ofert),
- sprzedawcy i demonstratorzy (10,61% ogółu zgłoszonych ofert),

- pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani (6,82% ogółu zgłoszonych ofert),
- gospodarze budynków (5,27% ogółu zgłoszonych ofert),
- formierze odlewniczy i pokrewni (2,85% ogółu zgłoszonych ofert),
- stolarze i pokrewni (2,36% ogółu zgłoszonych ofert),
- szwaczki, hafciarki i pokrewni (2,30% ogółu zgłoszonych ofert),
- ślusarze i pokrewni (2,23% ogółu zgłoszonych ofert).

- Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie Śremskim w 2005 roku -

Zawód w klasyfikacji i specjalności zdefiniowany został jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki.

Metodologia zawarta w *Zaleceniach* jednoznacznie określa pojęcie zawodu deficytowego, nadwyżkowego czy zrównoważonego poprzez wielkość wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu).

Do **zawodów deficytowych** zaliczyć należy wszystkie zawody, dla których wskaźnik intensywności deficytu (stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie) jest większy od 1,1.

Zawody nadwyżkowe posiadają wskaźnik intensywności nadwyżki mniejszy od 0,9.

Zawody, które wykazują równowagę to zawody, dla których wskaźnik intensywności dla danego zawodu zawiera się w przedziale od 0,9 do 1,1.

Wśród analizowanych 487 zawodów, 28 cechuje deficyt podaży siły roboczej na terenie Powiatu Śremskiego. Zawody te wraz z charakteryzującą je wartością wskaźnika intensywności deficytu przedstawione zostały w tabeli nr 8.

Tabela 8. Zawody deficytowe w Powiecie Śremskim w 2005 roku.

Nazwa zawodu	Wartość wskaźnika intensywności deficytu zawodów
Robotnik drogowy	49,00
Ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych	7,00
Krojący	7,00
Pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna	6,00
Pokojowa (w hotelu)	6,00
Rejestratorka medyczna	6,00
Robotnik gospodarczy	5,31
Opiekunka domowa	5,00
Operator suwnic (suwnicowy)	5,00
Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	4,00
Pracownik administracyjny (Zawód szkolny: Technik administracji)	3,40
Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	3,13
Elektromechanik urządzeń chłodniczych	3,00
Sortowacz	3,00
Pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	3,00
Monter izolacji budowlanych	2,50
Ogrodnik - uprawa warzyw polowych	2,00
Palacz kotłów c.o. gazowych	2,00
Nauczyciel przedszkola	2,00
Pozostali mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń	2,00
Pozostali monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	2,00
Monter/składacz okien	1,67
Specjalista zastosowań informatyki	1,67
Mechanik samochodów ciężarowych	1,60
Pozostali architekci, urbaniści i pokrewni	1,50
Psycholog	1,50
Kelner	1,36
Opiekun w domu pomocy społecznej	1,33

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

Zjawisko deficytu podaży siły roboczej występujące w poszczególnych zawodach wymienionych w powyższej tabeli charakteryzuje wpływ różnych czynników.

Dominującą grupę zidentyfikowanych zawodów deficytowych tworzą zawody, w których wykonywane prace nie wymagają wysokich kwalifikacji. Są to przede wszystkim proste prace (np. robotnik drogowy, sortowacz, pokojowa), często charakterystyczne dla określonej firmy, wymagające krótkiego przyuczenia, bądź też pokrewnego doświadczenia zawodowego lub uprawnień (np. krojczy, monter/składacz okien). Ponadto, oferty w tych zawodach są bardzo często obsadzane przez osoby posiadające zbliżone wykształcenie (np. pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna, pozostali rolnicy produkcji roślinnej).

W przypadku zawodów, których wykonywanie związane jest z posiadaniem wykształcenia wyższego (specjalista zastosowań informatyki, nauczyciel przedszkola, pozostali architekci, urbaniści i pokrewni) lub określonych kwalifikacji (psycholog), deficyt podaży siły roboczej wynika często z dłuższego czasu realizacji ofert, co w przypadku obsadzania stanowisk specjalistycznych jest sytuacją typową. Warto również zwrócić uwagę na fakt, iż przeważająca liczba osób kończąca szkoły wyższe w pierwszej kolejności poszukuje zatrudnienia w dużych miastach, lub też rozpoczyna pracę podczas studiów.

W grupie 77 zawodów nadwyżkowych, największy wpływ na zjawisko bezrobocia w Powiecie Śremskim miało 22 zawody, które wraz z wartościami intensywności nadwyżki przedstawia tabela nr 9.

Tabela 9. Zawody nadwyżkowe w Powiecie Śremskim w 2005 roku.

Nazwa zawodu	Wartość wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów
Szwaczka	0,56
Stolarz	0,53
Kucharz	0,32
Ślusarz	0,31
Sprzedawca	0,31
Robotnik budowlany	0,30
Malarz - budowlany	0,25
Magazynier	0,23
Murarz	0,19
Pracownik biurowy (Zawód szkolny: technik prac biurowych)	0,17
Stolarz meblowy	0,14
Kierowca samochodu ciężarowego	0,13
Krawiec	0,11
Technik budownictwa	0,10
Sprzątaczką	0,09
Przedstawiciel handlowy	0,09
Technik handlowiec	0,08
Robotnik placowy	0,04
Fryzjer	0,03
Operator sprzętu komputerowego	0,03
Piekarz	0,02
Technik mechanik	0,02

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

W analizowanym okresie ilość ofert pracy zgłaszanych w wymienionych powyżej zawodach była zdecydowanie mniejsza niż liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śrebie.

Spośród 487 zawodów 17 wykazuje zrównoważony wskaźnik intensywności równy 1, co świadczy o 100% wykorzystaniu przez bezrobotnych ofert pracy zgłoszonych w poszczególnych miesiącach. Do zawodów tych możemy zaliczyć:

- inżynier elektronik,
- nauczyciel wychowania fizycznego,
- pozostali filolodzy i tłumacze,
- dziennikarz,
- kreślarz techniczny,
- pozostali technicy technologii żywności,
- technik farmaceutyczny,
- agent celny,
- opiekunka środowiskowa,
- pozostali pracownicy bibliotek i informacji naukowej,
- pozostali magazynierzy i pokrewni,
- recepcjonista,
- brukarz,
- elektromonter układów pomiarowych i automatyki zabezpieczeniowej,
- pilarz,
- wulkanizator,
- goniec.

Analizując zawody deficytowe i nadwyżkowe w Powiecie Śremskim można zauważyć występowanie ofert pracy, na które brak było osób zarejestrowanych z odpowiednimi kwalifikacjami do wykonywania danego zawodu. Są to 74 zawody deficytowe wykazujące największą wartość współczynnika intensywności deficytu tj. MAX. Do zawodów tych zaliczyć możemy m. in.:

- monter podzespołów i zespołów elektronicznych,
- pozostali formierze odlewniczy i pokrewni,
- bieliźniarz,
- pozostali ładowacze nieczystości,
- pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani,
- pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle,
- operator maszyny rozlewniczej,
- pozostali masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni,
- pozostałe opiekunki dziecięce,
- pozostali malarze budowlani i pokrewni,
- pozostali zmiataacze i pokrewni,
- pozostali pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni,
- hodowca zwierząt laboratoryjnych,
- ogrodnik, szkółkarz,
- pozostali robotnicy leśni i pokrewni,
- introligator poligraficzny,
- asystent bankowości.

- Analiza rankingu zawodów nadwyżkowych i deficytowych w Powiecie Śremskim w 2005 roku -

Uwzględniając główne grupy zawodów, zauważyć można 5 głównych zawodów, na które nie zostały złożone żadne oferty pracy. Do grup tych zaliczamy:

- nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy,
- kierownicy małych przedsiębiorstw,
- siły zbrojne,
- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze.

Analizując ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych w Powiecie Śremskim możemy wyróżnić 21 głównych grup zawodów, które wykazują wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów mniejszy niż 0,9. Są to grupy, których średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych była wyższa niż średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy. Do grup tych zaliczamy:

- kierowcy i operatorzy pojazdów,
- specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia,
- średni personel techniczny,
- średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia,
- specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych,
- pozostali specjaliści,
- pracownicy obsługi biurowej,
- górnicy i robotnicy budowlani,
- sprzedawcy i demonstratorzy, kierownicy dużych i średnich organizacji,
- pracownicy usług osobistych i ochrony,
- pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy,
- robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń,

- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach,
- pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów,
- specjaliści szkolnictwa,
- leśnicy i rybacy,
- ogrodnicy,
- pracownicy pozostałych specjalności,
- operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych,
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni.

Natomiast grupą zawodów, w której wskaźnik intensywności zawodów mieści się w przedziale od 0,9 do 1,1 jest grupa - robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie. Ostatnie z analizowanych głównych grup możemy zaliczyć do deficytowych, gdyż wartość wskaźnika intensywności deficytu jest większa od 1,1. Są to zawody, do których wykonywania niezbędne są odpowiednie kwalifikacje. Do grup tych zaliczamy:

- robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni,
- rolnicy,
- operatorzy i monterzy maszyn.

- Analiza rankingu zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w Powiecie Śremskim w 2005 roku -

Analizując zawody ze względu na wysokość wskaźnika długotrwałego bezrobocia (100%), zauważyć można, że w badanym okresie maksymalną wartość wskaźnika uzyskało 25 grup zawodów, z czego jedynie 7 zawodów tj.:

- chemicy,
- kierownicy małych przedsiębiorstw obsługi biznesu,
- kierownicy małych przedsiębiorstw gdzie indziej niesklasyfikowani,
- inżynierowie mechanicy,
- inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska,
- inspektorzy bezpieczeństwa pracy, kontrolerzy jakości wyrobów i pokrewni,
- przedstawiciele władz publicznych

to zawody do wykonywania, których niezbędne jest posiadanie wykształcenia wyższego. Można więc wnioskować, iż osoby legitymujące się wyższym wykształceniem, dużo szybciej uzyskują zatrudnienie i z dużo większą łatwością odnajdują się na rynku pracy.

W grupie zawodów o 100% wskaźniku długotrwałego bezrobocia, zawody wymagające wykształcenia średniego, zawodowego lub podstawowego stanowiły 72% ogółu. W przypadku tych zawodów maksymalna wartość wskaźnika spowodowana była spadkiem użyteczności danego zawodu ze względu na postęp mechanizacji i automatyzacji, bądź też spadku popytu na określone usługi (np. maszyniści kolejowi i metra lub telefoniści). Ponadto, brak możliwości otrzymania oferty wynikał ze specyfiki danego zawodu lub z wystąpienia innych czynników wpływających na niedopasowanie do lokalnego rynku pracy.

- Analiza bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w Powiecie Śremskim w 2005 roku -

Biorąc pod uwagę rodzaj działalności (PKD) ostatniego miejsca pracy osób bezrobotnych, którzy zarejestrowali się w 2005 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śremsku oraz ofert pracy zgłaszanych w tym okresie do Urzędu Pracy, najwięcej zarejestrowanych osób bezrobotnych było w następujących sekcjach PKD:

- przetwórstwo przemysłowe - 849 osób (339 ofert pracy),
- handel hurtowy i detaliczny - 436 osób (218 ofert pracy),
- działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała - 356 osób (280 ofert pracy),
- administracja publiczna i obrona narodowa - 328 osób (311 ofert pracy),
- budownictwo - 303 osoby (96 ofert pracy),
- transport, gospodarka magazynowa i łączność - 129 osób (33 oferty pracy),
- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo - 109 osób (80 ofert pracy),

a najmniej w takich sekcjach jak:

- obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej - 98 osób (25 ofert pracy),
- hotele i restauracje - 53 osoby (33 oferty pracy),
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna - 52 osoby (94 oferty pracy),
- edukacja - 46 osób (75 ofert pracy),
- pośrednictwo finansowe - 26 osób (28 ofert pracy),
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę - 5 osób (brak ofert pracy),
- górnictwo - 2 osoby (brak ofert pracy).

- Analiza rankingu zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w Powiecie Śremskim w 2005 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty -

Uwzględniając średnią miesięczną liczbę ofert pracy w danym zawodzie (grupie zawodów) będącą w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w Śrebie w 2005 roku oraz średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie (grupie zawodów) w 2005 roku możliwe jest obliczenie wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy w danym zawodzie (grupie zawodów).

Ranking zawodów pod względem wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy w 2005 roku wskazuje, że na 231 grup elementarnych zawodów w 86 grupach zawodów brak było szansy na uzyskanie oferty pracy (wskaźnik 0,0000). Poniżej prezentowana jest lista elementarnych grup zawodów, w których szanse na uzyskanie oferty były największe (wskaźnik szansy uzyskania oferty $> 0,1$):

- robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni,
- monterzy sprzętu elektronicznego,
- specjaliści szkolnictwa i wychowawcy gdzie niesklasyfikowani,
- nauczyciele przedszkoli,
- gospodarze budynków,
- pracownicy administracji, sekretarze i pokrewni,
- kontrolerzy i inspektorzy administracji publicznej,
- monterzy wyrobów z drewna,
- informatycy gdzie indziej niesklasyfikowani,
- nauczyciele szkół specjalnych,
- operatorzy urządzeń do obróbki drewna,
- artyści plastycy,
- operatorzy maszyn i urządzeń metalurgicznych,

- myjący pojazdy i szyby,
- operatorzy urządzeń do procesów chemicznych i produkcji chemikaliów,
- literaci, dziennikarze i pokrewni,
- operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych, ceramicznych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani,
- technicy farmaceutyczni,
- kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w budowie,
- szklarze i pokrewni,
- krojczowie,
- recepcjoniści i rejestratorzy,
- formierze odlewniczy i pokrewni,
- kreślarze, graficy komputerowi i pokrewni,
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni,
- pracownicy domowej opieki osobistej,
- robotnicy leśni i pokrewni,
- operatorzy urządzeń do rozdrabniania, mieszania i granulowania chemikaliów,
- gońcy, bagażowi i pokrewni,
- operatorzy urządzeń przemysłu ceramicznego,
- informatorzy, pracownicy biur podróży i pokrewni,
- ustawiacze – operatorzy obrabiarek skrawających do metali,
- operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych gdzie indziej niesklasyfikowani,
- architekci, urbaniści i pokrewni,
- ustawiacze – operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni,
- introligatorzy,
- ładowacze nieczystości,

- tapicerzy i pokrewni,
- monterzy izolacji,
- sportowcy zawodowi, trenerzy i pokrewni,
- hodowcy wyspecjalizowanej produkcji zwierzęcej,
- animatorzy kultury,
- technicy informatycy,

Do grupy zawodów, które uzyskały MAX wskaźnik szansy uzyskania oferty należą:

- klasyfikatorzy żywności i pokrewni,
- robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani,
- psycholodzy i pokrewni.

ROZDZIAŁ II

- Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o badania sondażowe przeprowadzone wśród szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego w 2005 roku -

Źródło informacji do opracowania części prognostycznej raportu powiatowego stanowiły wyniki sondażowe badań ankietowych przeprowadzanych w szkołach ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego. Badania sondażowe przeprowadzane były w niżej wymienionych szkołach:

- Liceum Ogólnokształcące im. Gen. Józefa Wybickiego w Śremie,
- Zespół Szkół Mechanicznych im. Stanisława Chudoby w Śremie,
- Zespół Szkół Ekonomicznych im. Cyryla Ratajskiego w Śremie,
- Zespół Szkół Technicznych im. Hipolita Cegielskiego w Śremie,
- Zespół Prywatnych Szkół w Śremie,
- Szkoła Policealna Edukacji Europejskiej w Śremie,
- Szkoła Policealna Detektywów i Pracowników Ochrony w Śremie,
- Ośrodek Zamiejscowy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Śremie,
- Zespół Szkół Rolniczych w Grzybnie.

W/w szkoły w roku 2005 wykształciły ogółem 1273 absolwentów, z czego:

- 54 osoby uzyskały wykształcenie wyższe,
- 105 osób uzyskało wykształcenie policealne,
- 414 osób uzyskało wykształcenie średnie zawodowe,
- 456 osób uzyskało wykształcenie średnie ogólne,
- 244 osoby uzyskały wykształcenie zasadnicze zawodowe.

Tabela 10. Struktura zawodowa absolwentów szkół Powiatu Śremskiego wg poziomu wykształcenia i zawodów w latach 2005 i 2006

Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę w Powiecie Śremskim w roku 2005	Przewidywani absolwenci w Powiecie Śremskim w roku 2006	Przewidywany wzrost/spadek absolwentów w Powiecie Śremskim w roku 2006
1	2	3	4
Wykształcenie wyższe			
Chemik	16	9	-7
Specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	38	43	5
Wykształcenie policealne			
Technik informatyk	9	0	-9
Technik architektury krajobrazu	0	38	38
Organizator obsługi turystycznej [zawód szkolny: Technik obsługi turystycznej]	26	32	6
Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: Technik agrobiznesu]	25	40	15
Spedytor [zawód szkolny: Technik spedytor]	0	8	8
Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	31	21	-10
Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	14	23	9
Wykształcenie średnie zawodowe			
Technik budownictwa	32	60	28
Technik elektronik	35	30	-5
Technik mechanik	60	56	-4
Technik technologii drewna	4	0	-4
Technik technologii odzieży	30	34	4
Technik rolnik	87	101	14
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	22	22	0
Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	90	62	-28
Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	54	24	-30
Wykształcenie średnie ogólne			
Bez zawodu	456	458	2
Wykształcenie zasadnicze zawodowe			
Fotograf	0	1	1
Kucharz małej gastronomii	33	26	-7
Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	15	12	-3
Sprzedawca	43	33	-10
Pozostali ogrodnicy sadownicy i pokrewni	1	0	-1
Murarz	3	8	5

Tabela 10. c.d. Struktura zawodowa absolwentów wg poziomu wykształcenia i zawodów w Powiecie Śremskim w latach 2005 i 2006

Cieśla	0	1	1
Posadzkarz	3	1	-2
Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	7	4	-3
Malarz – tapeciarz	4	8	4
Lakiernik samochodowy	2	11	9
Kominiarz	1	0	-1
Blacharz samochodowy	5	5	0
Pozostali ślusarze i pokrewni	17	11	-6
Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	23	21	-2
Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	2	6	4
Elektromechanik pojazdów samochodowych	4	1	-3
Elektromechanik urządzeń chłodniczych	9	3	-6
Elektromonter [elektryk] zakładowy	9	4	-5
Introligator poligraficzny	1	0	-1
Drukarz sitodrukowy	1	0	-1
Rzeźnik wędliniarz	4	2	-2
Cukiernik	8	10	2
Piekarz	12	20	8
Stolarz	20	20	0
Krawiec	14	16	2
Tapicer	2	0	-2
Pozostali operatorzy urządzeń przetwórstwa chemicznego gdzie indziej niesklasyfikowani	0	1	1
Operator maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	1	0	-1
SUMA	1273	1286	13

Źródło: Ankiety badania sondażowego podaży absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego;
Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

Porównując liczbę osób, którzy ukończyli szkoły ponadgimnazjalne w Powiecie Śremskim w 2005 roku z przewidywaną ilością osób, które ukończą poszczególne kierunki kształcenia w roku bieżącym, zauważyć można spadek liczby tegorocznych absolwentów w zawodach technik handlowiec – spadek o 30 osób, technik ekonomista – spadek o 28 osób oraz sprzedawca i technik administracji – spadek po 10 osób w każdym z nich.

Tegorocznym nowym zawodem jest technik architektury obrazu, w którym wykształci się 38 absolwentów. Przewidywany jest również wzrost liczby absolwentów w zawodach technik budownictwa – wzrost o 28 osób, technik agrobiznesu – wzrost o 15 osób oraz technik rolnik – wzrost o 14 osób.

W roku 2005 liczba absolwentów wyuczonych w zawodach blacharz samochodowy oraz stolarz jest równa przewidywanej liczbie absolwentów, którzy ukończą dany kierunek w 2006 roku.

Analizując strukturę absolwentów wg poziomu wykształcenia i zawodów w Powiecie Śremskim w latach 2005 i 2006 zauważono, iż występuje 8 zawodów, w których nie wykształcą się tegoroczni absolwenci. Są to takie zawody jak:

- technik informatyk,
- technik technologii drewna,
- pozostali ogrodnicy, sadownicy i pokrewni,
- kominiarz,
- introligator poligraficzny,
- drukarz sitodrukowy,
- tapicer,
- operator maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych.

Zaobserwowano, iż w bieżącym roku szkoły ponadgimnazjalne Powiatu Śremskiego ukończą absolwenci 5 kierunków, których nie zanotowano w roku 2005. Do zawodów tych zaliczyć możemy:

- technik architektury krajobrazu,
- fotograf,
- cieśla,
- technik spedytor,
- pozostali operatorzy urządzeń przetwórstwa chemicznego gdzie indziej niesklasyfikowani.

Tabela 11. Udział absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śreміе w zawodów i poziomu wykształcenia - stan na dzień 31.12.2005 roku.

Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie Powiatu Śremskiego w roku 2005	Bezrobotni absolwenci ze szkół Powiatu Śremskiego zarejestrowani w PUP	(3):(2) w %
1	2	3	4
Wykształcenie wyższe			
Chemik	16	0	0,00%
Specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	38	0	0,00%
Wykształcenie policealne			
Technik informatyk	9	0	0,00%
Organizator obsługi turystycznej [zawód szkolny: Technik obsługi turystycznej]	26	0	0,00%
Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: Technik agrobiznesu]	25	1	4,00%
Spedytor [zawód szkolny: Technik spedytor]	0	0	x
Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	31	4	12,90%
Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	14	1	7,14%
Wykształcenie średnie zawodowe			
Technik budownictwa	32	5	15,63%
Technik elektroniki	35	1	2,86%
Technik mechaniki	60	4	6,67%
Technik technologii drewna	4	0	0,00%
Technik technologii odzieży	30	5	16,67%
Technik rolnik	87	2	2,30%
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	22	4	18,18%
Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	90	11	12,22%
Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	54	8	14,81%
Wykształcenie średnie ogólne			
Bez zawodu	456	53	11,62%
Wykształcenie zasadnicze zawodowe			
Kucharz małej gastronomii	33	10	30,30%
Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	15	6	40,00%
Sprzedawca	43	12	27,91%

Tabela 11. c.d. Udział absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śremie wg zawodów i poziomu wykształcenia - stan na dzień 31.12.2005 roku.

Pozostali ogrodnicy sadownicy i pokrewni	1	1	100,00%
Murarz	3	0	0,00%
Posadzkarz	3	1	33,33%
Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	7	1	14,29%
Malarz – tapeciarz	4	0	0,00%
Lakiernik samochodowy	2	0	0,00%
Kominiarz	1	0	0,00%
Blacharz samochodowy	5	1	20,00%
Pozostali ślusarze i pokrewni	17	7	41,18%
Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	23	7	30,43%
Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	2	0	0,00%
Elektromechanik pojazdów samochodowych	4	2	50,00%
Elektromechanik urządzeń chłodniczych	9	2	22,22%
Elektromonter [elektryk] zakładowy	9	2	22,22%
Introligator poligraficzny	1	0	0,00%
Drukarz sitodrukowy	1	0	0,00%
Rzeźnik wędliniarz	4	0	0,00%
Cukiernik	8	2	25,00%
Piekarz	12	1	8,33%
Stolarz	20	8	40,00%
Krawiec	14	2	14,29%
Tapicer	2	1	50,00%
Operator maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	1	0	0,00%
SUMA	1273	165	12,96%

Źródło: Ankiety badania sondażowego podaży absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego;
Monitoring zawodów dla Powiatu Śremskiego.

W końcu roku 2005 w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie pozostawało 224 absolwentów, z czego 165 ukończyło szkoły na terenie Powiatu Śremskiego.

Wśród absolwentów posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe największy odsetek osób rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śremie zanotowano w zawodach należących do poniższych grup:

- pozostali ogrodnicy, sadownicy i pokrewni - 100%,
- elektromechanik pojazdów samochodowych - 50,00%,
- tapicer - 50,00%,
- pozostali ślusarze i pokrewni - 41,18%,
- fryzjer - 40,00%,
- stolarz - 40,00%.

Powyższa tabela obrazuje, iż w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śremie w końcu 2005 roku zarejestrowanych było 53 absolwentów posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące – bez zawodu.

Spośród osób z wykształceniem średnim zawodowym, zarejestrowanych w końcu 2005 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śremie, największy udział zaobserwowano wśród absolwentów posiadających wykształcenie technik żywienia i gospodarstwa domowego – 18,18%, technik technologii odzieży – 16,67%, technik budownictwa – 15,63% oraz technik handlowiec – 14,81%.

Wśród osób kończących szkoły policealne na terenie Powiatu Śremskiego i zarejestrowanych na koniec 2005 roku w tutejszym Urzędzie największy odsetek stanowili absolwenci posiadający zawód technik administracji – 12,90%.

Analizując ilość osób kończących szkoły wyższe w Powiecie Śremskim zauważyć można, iż wg stanu na dzień 31 grudnia 2005 roku nie ma osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śremie. Młodzi ludzie coraz częściej zdają sobie sprawę, że zjawisko bezrobocia w znacznym stopniu dotyka osoby o niskim poziomie wykształcenia, a uzyskanie wyższego wykształcenia jest szansą na szybsze znalezienie pracy nie koniecznie w zawodzie, w którym się wykształcili.

- Wnioski -

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jedną z głównych metod analizy rynku pracy, należących do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Należy jednak pamiętać, że jego efektywność zależy w znacznym stopniu od ogólnej sytuacji na rynku pracy. W warunkach wysokiego bezrobocia efektywność monitoringu ograniczona jest brakiem dostatecznej liczby zgłaszanych wolnych ofert pracy.

W analizowanym okresie w Powiecie Śremskim najliczniejszą grupę osób bezrobotnych stanowiły osoby w zawodach sprzedawca, pracownik biurowy, robotnik placowy, sprzątaczką oraz kucharz, czyli osoby legitymujące się wykształceniem średnim, zawodowym lub podstawowym. Pomimo, występowania ofert pracy w tych zawodach ich ilość była zdecydowanie mniejsza niż ilość zarejestrowanych bezrobotnych. Generalnie duży wpływ na poziom bezrobocia w powiecie miały zawody niewymagające szczególnych kwalifikacji, zawody związane z wykonywaniem prostych prac biurowych, jak również zawody, na które zapotrzebowanie jest sezonowe. Można zatem wnioskować, iż poziom wykształcenia w znacznym stopniu determinuje skuteczność otrzymania oferty pracy. Osoby bezrobotne z wyższym wykształceniem mimo początkowych kłopotów ze znalezieniem zatrudnienia, z reguły szybko odnajdują się na rynku pracy i nie zasilają szeregów długotrwale bezrobotnych. Często jednak zdarza się, że podejmują oni pracę wymagającą niższych kwalifikacji aniżeli posiadane, nie rzadko w zawodzie innym niż wyuczony.

Zjawisko deficytu podaży siły roboczej w zidentyfikowanych w raporcie zawodach, spowodowane jest w głównej mierze specyfiką prac wykonywanych w tych zawodach. Są to przede wszystkim prace proste, wymagające krótkiego przyuczenia, bądź też pokrewnego wykształcenia. Wyjątek stanowią zawody, których wykonywanie wiąże się z posiadaniem wykształcenia średniego lub

wyższego. W tym przypadku deficyt podaży wynika z dłuższego okresu realizacji oferty, co jest typowym zjawiskiem przy obsadzaniu stanowisk specjalistycznych.

Zjawisko nadwyżki zawodów, które obserwowane jest w Powiecie Śremskim występuje wśród grupy zawodów wymagających posiadania pewnych umiejętności i kwalifikacji zawodowych tj.: szwaczka, stolarz czy kucharz.

Można zatem stwierdzić, iż rynek pracy w Powiecie Śremskim charakteryzuje się nadwyżką siły roboczej. W warunkach ciągłych zmian na rynku pracy trudno przewidzieć, na jakie zawody i specjalności wystąpi popyt za kilka lat. Obserwując tendencje na rynku pracy, można zauważyć, iż zmieniają się one szybciej niż trwa 4-5 letni cykl nauki. Ważne jest uświadomienie konieczności samokształcenia, ciągłego podnoszenia kwalifikacji oraz nauczania określonych zachowań, a w szczególności większej aktywności i mobilności na rynku pracy. Działania te powinny być przede wszystkim ukierunkowane na zmianę postaw osób bezrobotnych. W kwestii profili kształcenia i ofert szkoleń istotne jest, aby były one adekwatne do aktualnego, jak i prognozowanego zapotrzebowania zgłaszanego ze strony pracodawców. Stworzy to możliwość szybkiego i elastycznego reagowania na zapotrzebowanie kreowane przez lokalny rynek pracy.

Analizując zjawisko bezrobocia wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego nie można wyciągnąć jednoznacznych wniosków dotyczących kierunku kształcenia przyszłych absolwentów. Spowodowane jest to faktem, iż kształcenie w danym zawodzie obejmuje okres kilku lat, zatem zawody, które występowały deficytowo w Powiecie Śremskim w roku 2005, nie koniecznie muszą stanowić deficyt na rynku pracy w roku ukończenia kształcenia przez absolwenta.

Ponadto w analizie absolwentów rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Śremie wzięto pod uwagę tylko absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Śremskiego.

Reasumując, przeprowadzona w opracowaniu analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie Śremskim daje jedynie ogólny obraz sytuacji na rynku pracy i nie jest do końca jego prawdziwym odzwierciedleniem. Wynika to głównie z rozbieżności między nazwami zawodów używanych w zgłaszanych ofertach, a stosowanymi w szkołach nazwami zawodów wyuczonych oraz faktu, że część pracodawców poszukuje pracowników w innych firmach i instytucjach niż urzędy pracy.

Sytuacja ta znacząco wpłynęła na możliwość wyciągnięcia prawidłowych wniosków z analizy materiału statystycznego. W związku z tym uzupełnienie rankingu o dane statystyczne pochodzące z firm, instytucji edukacyjnych wydaje się konieczne do przedstawienia pełnego obrazu sytuacji na rynku pracy.